JAARGANG 9 • NUMMER 1 • DECEMBER 2015

DESIGN EN RENOVATIE

IK BEN NIET ZO'N KUNSTSTOFMAN

DE WONINGEN HEBBEN EEN VOLLEDIGE OPFRISBEURT GEKREGEN

VOORLIEFDE VOOR MATERIALEN ZOALS ALUMINIUM

ALUMINIUM IS DIENSTBAAR AAN DE TOTALE UITSTRALING

IN PRAKTIJK ALUMINIUM MAGAZINE

EDWIN VAN KEMENADE

DESIGN EN RENOVATIE

EDWIN VAN KEMENADE, MARKETING- EN SALES MANAGER ROVAL ALUMINIUM

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
"Ik ben niet zo'n kunststofman"	3-5
"De woningen hebben een volledige opfrisbeurt gekregen"	6-7
"Voorliefde voor materialen zoals aluminium"	8-9
"Aluminium is dienstbaar aan de totale uitstraling"	10-11

ALUMINIUM IN PRAKTIJK
De kwaliteiten van aluminium worden pas zichtbaar als het in de praktijk wordt toegepast. Dit uitgangspunt vormt de basis van Aluminium In Praktijk, dat als label de filosofie van Roval Aluminium ondersteunt, dat wat mooi én functioneel is, ook gezien mag worden.
Elke aflevering van het magazine kenmerkt zich door een thema, dat inspeelt op de onbegrensde mogelijkheden van aluminium.

COLOFON

REDACTIE
Roval Aluminium (www.roval.eu)

OPLAGE
5000 stuks

FOTOGRAFIE
Grote foto cover: Project Weezenhof, Nijmegen (Fotograaf: Hennie Raaymakers)
Projecten Breda, Budel en Mechelen (Fotograaf: Ton Hartjens)

Van de projecten in Aluminium In Praktijk vindt u op www.roval.nl en www.aluminiuminpraktijk.nl nog meer foto's.

Volg ons op:

A Reynaers company
TOGETHER FOR BETTER

FSC
logo

Duurzaam aluminium

Wat is er uitdagender om iets wat al bestaat mooier of beter te maken? Dat is eigenlijk het belangrijkste uitgangspunt van renovatie en herbestemming. Die uitdaging zijn vier architecten aangegaan, die 'hun' renovatieproject in deze aflevering van Aluminium In Praktijk toelichten. Bestaande bouw verfraaien, verbeteren en verduurzamen. Met aluminium, want onze bouwproducten komen niet alleen in nieuwbouwprojecten maar ook in renovatie- en herbestemmingstrajecten volledig tot hun recht. Aluminium is makkelijk vormbaar – en dat komt vaak in bestaande bouw, waar maatwerk vereist is uitstekend van pas –; het is duurzaam – aluminium is onderhoudsarm en gaat jarenlang probleemloos mee – en het is esthetisch. Dat maakt aluminium ook voor renovatie en herbestemming mooi, functioneel en duurzaam!

Edwin van Kemenade
Marketing- en Sales Manager
Roval Aluminium BV

JAARGANG 9 • NUMMER 1 • DECEMBER 2015

DE BONT CS ARCHITECTEN

"IK BEN NIET ZO'N KUNSTSTOFMAN"

FRANS DEELEN
ARCHITECT

DE BONT CS ARCHITECTEN, BREDA

De omwonenden zullen er ongetwijfeld blij mee zijn geweest toen de plannen zich ontvouwden om het verzamelbedrijfsgebouw aan het Kloosterplein een metamorfose te geven. Een metamorfose naar aanleiding van een gewenste functieverandering, omdat het bedrijfsverzamelgebouw zou worden bestemd voor de Rabobank. En dat had volgens architect Frans Deelen van De Bont CS architecten uit Breda nogal wat voeten in de aarde. Het werd een bijzondere combinatie van renovatie en nieuwbouw.

Publiek gebouw

"We hebben destijds een visie ontwikkeld, die past bij een publiek gebouw, zoals de Rabobank. Transparantie was hierbij een van de belangrijkste uitgangspunten. Wat we hebben uitgebroken hebben we ook daadwerkelijk verwijderd. Hierbij was een van de meest ingrijpende veranderingen wel het verwijderen van de trap in de hoek waar nu de hoofdentree is gevestigd. Een dragende trap, waardoor we tijdelijk de bovenverdieping moesten ontkoppelen en stutten en na het verwijderen van de trap weer opnieuw koppelen. Door het verwijderen van deze trap is volledige transparantie gecreëerd. De oorspronkelijk entrees aan weerzijden van het gebouw zijn vervaagd en dienen als personeelsingang."

Aluminium muurafdekkappen

Een andere ingrijpende aanpassing is dat het gehele gebouw voorzien is van een volledig nieuwe buitenschil. Het oorspronkelijk gebouw was volgens de huidige maatstaven slecht geïsoleerd. De buitenschil is volledig verwijderd en opnieuw bekleed met isolatie en – vanwege de draagkracht – steenstrips. Dit had ook gevolgen voor de dakrandafwerking, waar de architect voor aluminium muurafdekkappen

VERVOLG OP PAGINA 4

VERVOLG PAGINA 3

DE BONT CS ARCHITECTEN
“Dun en strak detailleren met aluminium”

heeft gekozen. De gevel is zo’n twintig centimeter verdikt tot de dakrand aan toe. Aluminium muurafdekkappen bleken de perfecte oplossing om de breedte van de isolatie en de steenstrips, die naar het dak toe eindigen, te overkappen. Ook het betreedbare groendak is voorzien van een borstwering die afgewerkt is met aluminium muurafdekkers in combinatie met balusters, die als valbeveiliging fungeren.

Frans Deelen heeft sowieso een voorkeur voor aluminium detaillering ten opzichte van bijvoorbeeld kunststof oplossingen (“Ik ben niet zo’n kunststofman”). “Het mooie van aluminium is dat je dun kunt detailleren met een mooi strak en glad resultaat, zoals bij de muurafdekkappen. Het visuele aspect speelde hierbij een rol: je kijkt vanuit de kantoren op het dak. Ik heb bewust gekozen voor volledig over de breedte van de muur afdekkende aluminium kappen.”

“ALUMINIUM MUURAFDEKKAPPEN BLEKEN DE PERFECTE OPLOSSING”

Forse aanbouw

Het gebouw heeft een L-vorm. Een evenzeer ingrijpende verandering is dat in de hoek van de L een fraaie vide is gebouwd, die als een driehoek tussen de twee zijden ligt. Ook de vide is voorzien van een entree voor bezoekers die via de achterzijde de bank willen betreden. Vanaf deze entree heb je maximaal doorzicht langs de diagonaal in de hoek naar de andere entree. En uiteraard ook andersom. Om de transparantie te benadrukken, bestaat het dak uit een combinatie van glas en een vegetatiedek. Het dak is eveneens afgewerkt met aluminium muurafdeksystemen.

De grootste visuele verandering is wellicht de compleet nieuwe gevelbekleding. Bij het verwijderen van de buitenschil heeft de architect de stelkozijnen van de bestaande aluminium kozijnen laten zitten en nieuwe aluminium kozijnen met HR ++ glas op deze stelkozijnen aangebracht. De gevel voldoet hierdoor in zijn geheel aan de nieuwe (isolerende) normen. Doordat de gevel voorzien is van een isolatiepakket van pakweg twintig centimeter, liggen de vensters verzonken. "De gevel krijgt hierdoor meer body", zegt Frans Deelen hierover "Om die dieptewerking te accentueren heb ik aluminium dagkanten toegepast, die contrasteren met de gevelsteen. Om de afwatering goed te regelen zijn de vensters bovendien voorzien van aluminium waterslagen."

Breeam Very Good

Al met al is de architect er glansrijk in geslaagd om het voormalige kantoorverzamelgebouw een nieuwe bestemming te geven. In een uitvoering die past bij deze tijd van duurzaamheid. Dat zie je niet alleen terug in het gebruik van onderhoudsarme materialen, zoals aluminium, maar ook aan de energiezuinigheid. Het gebouw voldoet zelfs aan Breeam Very Good.

ARQ ARCHITECTENSTUDIO BVBA

"DE WONINGEN HEBBEN EEN VOL GEKREGEN"

"Onderaan zijn de huizen voorzien van steenstrips die contrasteren met het lichte pleisterwerk erboven. Voor de overgang tussen deze twee materialen is een rank aluminium profiel gebruikt."

Met haar visie op het grootschalige renovatieproject in de wijk Mahatma Gandhi in het Belgische Mechelen heeft arQ ArchitectenStudio uit Sint-Niklaas het begrip metamorfose een nieuwe dimensie gegeven. Het project betrof ruim tweehonderd woningen uit de jaren zestig die in het geheel niet meer voldeden aan de comfort- en energie-eisen van deze tijd en daarnaast 23 nieuwbouwwoningen. Eén van de ambities voor het renovatieproject was dat het predicaat sociale woningbouw moest verdwijnen. En daar is de architect volledig in geslaagd. Ook dankzij de significante toepassingen van aluminium detailleringen.

Verouderd

De woningen in de wijk waren in velerlei opzicht verouderd. De energiehuishouding was niet conform de eisen van deze tijd, veel woningen waren te klein en slecht geïsoleerd en het ontbrak er aan hedendaags wooncomfort. 108 woningen zijn onder meer voorzien van een uitbouw met keuken en een nieuwe badkamer; sommige woningen hebben er een extra slaapkamer op de verdieping bij gekregen.

"ALUMINIUM IS OOK IN ESTHETISCH OPZICHT EEN GOEDE KEUZE"

LEDIGE OPFRISBEURT

KIM BROUWERS
ARCHITECT

ARQ ARCHITECTENSTUDIO BVBA, SINT-NIKLAAS

De volledige woningen zijn voorzien van een compleet nieuwe buitenschil met de modernste isolatievoorzieningen. Tijdens de renovatiewerkzaamheden waren de bewoners tijdelijk in een andere woning gehuisvest. Voor 96 andere renovatiewoningen was dat niet nodig en konden de bewoners tijdens de uitvoering thuis blijven wonen. Alle woningen zijn bovendien voorzien van nieuwe technische installaties. De 23 nieuwbouwwoningen zijn tegen de blinde gevels van de renovatiewoningen gesitueerd, zodat er een aantrekkelijk en speels beeld ontstaat.

Aluminium detaillering

ArQ ArchitectenStudio heeft het rigoureus aangepakt. De algemene look & feel is drastisch veranderd en de associatie met sociale woningbouw is geheel verdwenen. Kim Brouwers: "De woningen hebben een volledige opfrisbeurt gekregen. Ze zijn groter geworden, er is meer comfort en er is een thermische isolatieschil aangebracht. Bovendien is er visueel ook het een en ander veranderd. Onderaan zijn de huizen voorzien van steenstrips die contrasteren met het lichte pleisterwerk erboven. Voor de overgang tussen deze twee materialen is een rank aluminium profiel gebruikt. Een aantal elementen zijn behouden gebleven, zoals de aluminium ramen, die fraai aansluiten op het pleisterwerk."

Aluminium is volgens Kim Brouwers een dankbaar materiaal: "Groot voordeel is dat je er zeer fijn mee kunt profileren op een wijze die je met bijvoorbeeld hout niet voor elkaar krijgt, zoals in het geval van het overgangsprofiel tussen de steenstrips en het pleisterwerk. Deze steekt in functie van de afwatering voldoende uit, zodat er geen lekstrepen ontstaan. Dit geldt ook voor de dagkanten en lekdorpels bij de vensters. Aluminium is ook in esthetisch opzicht een goede keuze. Het is mooi en strak en veel minder onderhevig aan vervorming en weersinvloeden. Bovendien heeft aluminium minder onderhoud nodig." Om deze redenen heeft de architect ook voor de dakrandafwerking gekozen voor aluminium muurafdekkappen en dakranden in de kleur van het lichte pleisterwerk.

Opwaardering

De voormalige sociale woonwijk is door de visie van arQ ArchitectenStudio een moderne wijk geworden, waar het plezierig wonen is. Woningen die enorm opgewaardeerd zijn wat zuinigheid betreft, wooncomfort én vooral ook uitstraling. Het gebruik van eigentijdse materialen, zoals aluminium, speelt hierin een belangrijke rol. Mahatma Gandhi is van zorgenkindje veranderd in een wijk met toekomst.

DE LOODS ARCHITECTEN EN ADVISEURS

"VOORLIEFDE VOOR MATERIALEN

"Het vergt een ander soort creativiteit, maar wel een die ertoe heeft geleid dat de bewoners én opdrachtgever uitermate tevreden zijn over het resultaat."

Nog meer dan bij nieuwbouw heb je bij renovatie te maken met de bestaande toestand. De woningen zijn bewoond, de kaders liggen er al, de structuren zijn bekend. En zeker daar waar het om woningbouw gaat, wil de opdrachtgever dat een en ander binnen een gelimiteerd budget en zo energiezuinig mogelijk gerealiseerd wordt. Het beperkt enerzijds je ontwerpvrijheid als architect maar levert anderzijds een uitdaging.

Volgens Oscar Sunier van De Loods Architecten en Adviseurs, dat naast nieuwbouw gespecialiseerd is in renovatie, is het voor de architect beslist geen mindere maar vooral een andere uitdaging.
Daarmee doelt hij op de renovatie van 69 woningen in Budel. "Het vergt een ander soort creativiteit", zegt Sunier "maar wel een die ertoe heeft geleid dat de bewoners én opdrachtgever uitermate tevreden zijn over het resultaat." De woningen waren ook wel aan een opknapbeurt toe. Niet alleen wat uitstraling betreft maar ook op het gebied van duurzaamheid viel een en ander te winnen.

"BELANGRIJK IS HET ONDERHOUDSASPECT EN DAN IS ALUMINIUM EEN LOGISCHE KEUZE"

ZOALS ALUMINIUM”

OSCAR SUNIER
ARCHITECT

DE LOODS ARCHITECTEN EN ADVISEURS, AARLE-RIXTEL

Aluminium in gevelbeeld

Het grotendeels vernieuwen van de voor- en achtergevel van de 69 woningen gaf aanleiding voor het creëren van een totaal nieuw gevelbeeld. Sunier wilde ‘iets’ doen met de horizontale structuur van de rijtjeswoningen. Daarom heeft hij gekozen voor een horizontale accentuering door middel van het aanbrengen van doorlopende geïsoleerde borstwering voorzien van steenstrips met daarboven afwisselend kozijnen en gepotdekselde Eternit sidings. De stroken bruin of paarsrood gemêleerde steenstrips, afhankelijk van het huizenblok, komen enigszins uit de gevel naar voren. Ze zijn aan zowel de boven- als aan de onderzijde voorzien van aluminium maatwerk. Aan de bovenzijde zijn over de volle breedte aluminium gezette waterslagen toegepast. Er is sowieso opvallend veel aluminium detaillering terug te vinden in de gerenoveerde woningen. Zo zijn de beweegbare ramen op de verdieping voorzien van aluminium doorvalbeveiliging (op de dag) en zijn de fraaie bakgoten uitgevoerd in aluminium. Maatwerkoplossingen in de vorm van dagkanten zijn terug te vinden in de verzonken kozijnen.

Onderhoud

Een opvallende keuze voor een renovatieproject dat zeer strak gebudgetteerd was? “Nee”, zegt de architect daarover. “Belangrijk is het onderhoudsaspect en dan is aluminium een logische keuze. Daarnaast heb ik een voorliefde voor materialen als aluminium. Je kunt er fijnzinnig mee detailleren, het laat zich makkelijk zetten en het vergt, zoals gezegd minder onderhoud.” De 69 gerenoveerde woningen in Budel kenmerken zich door nog een aantal opvallende ingrepen. Bewoners konden kiezen voor de kleur van de deur. Men had de keuze uit drie verschillende kleuren die passen bij de kleur van de steenstrips. In de situatie zijn deze per bouwblok om en om verschillend. De verschillende deurkleuren zorgen voor een prettige dynamiek in het gevelbeeld. Doordat het bestaande metselwerk ter plaatse van de begane grond in dezelfde kleur is gekeimd als de Eternit sidings, ontstaan rust en samenhang. De lichte kleuren geven de woningen bovendien een vriendelijke uitstraling.

Een ander opvallend aspect als gevolg van de renovatieslag is dat de woningen zijn voorzien van veel betere isolatie. En dat merken de bewoners vooral in de portemonnee. In alle opzichten een geslaagd renovatieproject: duurzaam, mooi en functioneel.

PIETER OOSTERHOUT BURO VOOR ARCHITEKTUUR BNA B.V.

"ALUMINIUM IS DIENSTBAAR AAN DE TOTALE UITSTRALING"

"De rol van aluminium is van belang: het is dienstbaar aan de totale uitstraling en het past door het onderhoudsarme karakter ook in de duurzaamheidsgedachte."

Appartementencomplex De Weezenhof in Nijmegen is opgeleverd in 1973 en stond daarna jarenlang bekend als de 'hippe hoogbouw'. Maar ook wat hip is, wordt ooit door de tijd ingehaald. En dat vond woningcorporatie Talis ook: het 270 appartementen tellende complex, dat uit vijftien woonblokken bestaat, voldeed niet meer aan de (woon)eisen van deze tijd. Het wooncomfort en de veiligheid moesten verbeterd worden, op het gebied van duurzaamheid viel er veel te winnen en zeker ook de uitstraling kon een opwaardering gebruiken. Kortom, een grootonderhoudsproject van aanzienlijke omvang, dat in 2012 op de tekentafel terechtkwam van Pieter Oosterhout van het gelijknamige architectuurbureau uit Beuningen.

Spectaculair ontwerp

"Een grote uitdaging", blikt Pieter Oosterhout terug. "En we stonden direct voor een dilemma: pakken we het degelijk en veilig aan, waarmee we het risico liepen ons niet te onderscheiden ten opzichte van concurrerende bureaus of gaan we voor een spectaculair ontwerp. We hebben uiteindelijk voor dat laatste gekozen.

"ER IS VEEL ALUMINIUM DETAILLERING TERUG TE VINDEN IN HET TOTAALONTWERP"

PIETER OOSTERHOUT
ARCHITECT

PIETER OOSTERHOUT BURO VOOR ARCHITEKTUUR BNA B.V., BEUNINGEN

En onze ideeën vielen in de smaak bij opdrachtgever Talis, waarmee we net als met de bouwpartijen en de bewoners, tot een geweldige samenwerking zijn gekomen. Dat heeft zeker bijgedragen aan het bijzondere resultaat."

Spectaculair is de Weezenhof zeker geworden. Dat komt in de eerste plaats door de uit basaltvezels geperste panelen met kameleon-effect die op de zijgevels zijn aangebracht. Door spelingen van het licht lijken de appartementblokken tot leven te komen. De gevels kleuren telkens weer anders, de ene keer groen, de andere keer brons, afhankelijk van het moment van de dag en de invalshoek van het licht.

Dienstbaar aluminium

Maar we doen het totale ontwerp tekort als de focus alleen op deze gevels zou blijven rusten. Ook het vooraanzicht en het achteraanzicht zijn spectaculair veranderd. Pieter Oosterhout: "Er is veel aluminium detaillering terug te vinden in het totaalontwerp. De rol van aluminium is van belang: het is dienstbaar aan de totale uitstraling en het past door het onderhoudsarme karakter ook in de duurzaamheidsgedachte, die zo belangrijk was voor dit project. Doordat in het oorspronkelijke ontwerp niet goed te onderscheiden was waar de appartementen ophielden, hebben we onder meer gebruikgemaakt van witte, gezette aluminium kaders en aluminium muurafdekkappen, die de begrenzing van de appartementen duiden. Deze aluminium kaders, die horizontaal en verticaal voor de kenmerkende strakke belijning zorgen, dragen er bovendien toe bij dat het kameleoneffect van de gevels wordt geoptimaliseerd; het loopt daardoor niet weg."

Muurafdekkappen

Daarnaast zijn op alle appartementsblokken als dakrandafwerking aluminium muurafdekkappen toegepast. Ook de balkonhekken, die oorspronkelijk van gegalvaniseerd staal waren, zijn nu van aluminium. Dat zelfde geldt voor de raam- en deursystemen, die bovendien voldoen aan DUBO®-keur en zodoende bijdragen aan het beoogde energie A-label. De communicatie met de bewoners vormde een wezenlijk onderdeel van het hele project. Ze zijn niet alleen betrokken bij het idee van de 'kameleonpanelen', maar ook bij de keuze voor aluminium in plaats van hout voor de kozijnen.

Al met al heeft de 'hippe hoogbouw' aan allure gewonnen, dankzij het gedurfde ontwerp van de architect. Een volledige metamorfose, die niet alleen visueel zichtbaar is, maar die de bewoners meer wooncomfort biedt én lagere woonlasten. Duurzaam geslaagd en hipper dan voorheen!

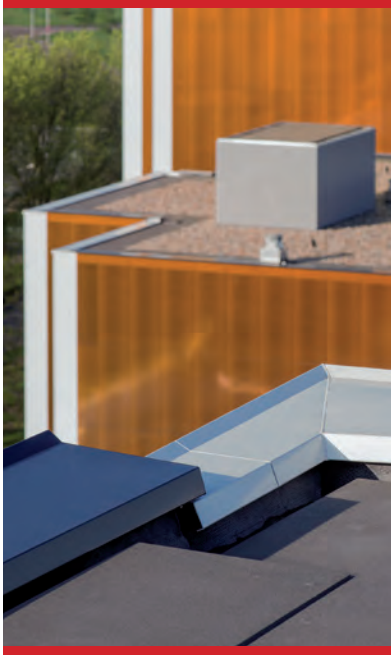

ALUMINIUM IN PRAKTIJK IS EEN MERK VAN ROVAL ALUMINIUM

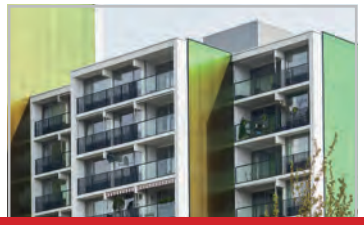

IN PRAKTIJK
ALUMINIUM
WWW.ALUMINIUMINPRAKTIJK.NL